

Innst. S. nr. 225

(1999-2000)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om sammenslåing av voksenopplæringsinstitusjonene Norsk fjernundervisning, Norsk voksenpedagogisk forskningsinstitutt og Statens ressurs- og voksenopplæringscenter

St.prp. nr. 63 (1999-2000)

Til Stortinget

Sammendrag

Departementet foreslår å slå sammen tre underliggende institusjoner med voksenopplæring som arbeidsområde, Norsk fjernundervisning (NFU), Norsk Voksenpedagogisk forskningsinstitutt (NVI) og Statens ressurs- og voksenopplæringscenter (SRV). Departementet ønsker å samle ressurser og kompetanse for å få en handlekraftig og faglig god institusjon som kan møte de utfordringene som følger av Kompetansereformen, jf. Innst. S. nr. 78 (1998-1999), og forslaget om rett for voksne til videregående opplæring, jf. Ot.prp. nr. 44 (1999-2000).

Den nye institusjonen skal drive kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling, utviklingsprogrammer og nettverksbygging mellom ulike organisasjoner. Den er ikke ment å konkurrere med andre miljøer, men skal være en ressurs for alle som driver med voksenopplæring. Institusjonen vil få et særlig ansvar for voksne med mangelfull grunnutdanning og for voksne med spesielle opplæringsbehov.

Departementet har foreløpig lagt til grunn at den nye institusjonen skal være et ordinært forvaltningsorgan, ledet av et eget styre. Styret skal ha bred representasjon fra de som har interesse i voksenopplæringsfeltet.

Sammenslåing av de tre institusjonene skal gjelde fra 1. januar 2001. Departementet forutsetter at alle ansatte skal overføres til den nye institusjonen. Norsk voksenpedagogisk forskningsinstitutt vil fortsatt være lokalisert i Trondheim, de øvrige i Oslo. En del av de ressursene som i dag brukes til undervisning, vil bli brukt til nye oppgaver. Ved Statens ressurs- og voksenopplæringscenter vil undervisningsvolumet i første omgang bli redusert med N fra og med august 2001. Sammenslåingen vil ikke føre til budsjettmessige endringer i årets budsjett. Økonomien vil senere være en del av de årlige budsjettforslagene.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, ser på behandlingen som en viktig oppfølging av Kompetansereformen. Flertallet mener det er avgjørende for hvor vellykket reformen blir, at kunnskapen og erfaringen innenfor voksenopplæring blir styrket. Flertallet støtter en sammenslåing av de tre voksenopplæringsinstitusjonene Norsk Fjernundervisning (NFU), Norsk voksenpedagogisk forskningsinstitutt (NVI) og Statens ressurs- og voksenopplæringscenter (SRV) og mener en slik samling av ressursene vil styrke innsatsen på dette viktige området.

Flertallet vektlegger den nye institusjonens rolle som ressurs for andre institusjoner som driver med voksenopplæring, samt det nye senter for læring og utvikling. Videre vil flertallet framheve arbeidet med forskning, utvikling og analyse innenfor områder som voksenpedagogikk og opplæringsbehov. Flertallet ser pedagogiske metoder tilpasset voksnes behov og forutsetninger som et viktig grunnlag for livslang læring.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, støtter at ressursene som Statens ressurs- og voksenopplæringscenter bruker til undervisning, i første omgang reduseres med N fra august 2001. Dette flertallet understreker at en videre omlegging må ses på bakgrunn av behovet for et slikt tilbud, samtidig som et visst undervisningsvolum vil være viktig for arbeidet med metodeutvikling i institusjonen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, vil spesielt legge vekt på det særlige ansvaret for grupper som ikke har sterke organisasjoner i ryggen, som står utenfor arbeidslivet eller som trenger kompetanseheving for å kunne fortsette i jobben sin.

Flertallet ser at ulike aktører, både blant brukere og tilbydere av voksenopplæring, vil ha behov for informasjon og veiledning som den nye institusjonen kan gi.

Flertallet mener det er viktig at styret for institusjonen har bred representasjon fra aktører innen voksenopplæringsfeltet, og mener dette kan være et viktig bidrag til samarbeid og utvikling innen voksenopplæringen.

Flertallet støtter departementets vurdering av at Norsk voksenpedagogisk forskningsinstitutt fortsatt skal ligge i Trondheim, mens den delen av virksomheten som ligger i Oslo blir samlokalisert.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil uttrykke stor skepsis til at man legger opp til reduksjon av de ressursene som Statens ressurs- og voksenopplæringscenter (SRV) bruker til undervisning (i første omgang skal de reduseres med N fra august 2001). Disse medlemmer vil vise til at kjernevirksomheten til SRV i stor grad er undervisning av voksne - blant annet en betydelig andel med innvandrerbakgrunn (hvilket kan relateres til den høye andelen av brukere fra Oslo og Akershus). Disse medlemmer viser til uttalelse av 5. juni 2000 fra Lærerforbundet til komiteen, der man tar til orde for at undervisningsvolumet må beholdes på dagens nivå.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser det som viktig at kunnskap og erfaring innenfor voksenopplæring styrkes. Dette er helt sentralt i forbindelse med Kompetansereformen. Disse medlemmer tror imidlertid ikke at den modell som det legges opp til i proposisjonen, er en anvendbar modell.

Dette skyldes flere forhold. Disse medlemmer vil vise til at det i proposisjonen legges opp til sammenslåing av relativt forskjellige institusjoner, med svært stor spennvidde i oppgavene - fra forskning/utvikling og kompetanseformidling til rent praktisk undervisning.

Disse medlemmer er også skeptiske til at man ikke velger å løpe linjen helt ut - ved at man unnlater å sørge for full geografisk samlokalisering. Det vises her til at Norsk voksenpedagogisk forskningsinstitutt (NVI) foreslås fortsatt lagt til Trondheim.

Disse medlemmer mener at asylsøkere/flyktninger i statlige mottak bør få et kvalitativt tilbud med hensyn til opplæring. SRV bør etter disse medlemmers syn kunne være en sentral aktør i dette.

Disse medlemmer ser også klare mangler i forhold til grenseoppgangen mellom den foreslåtte nye institusjonen og det nyopprettede "Senter for læring og utvikling".

Disse medlemmer vil understreke at Fremskrittspartiet som hovedregel vil være positiv til effektiviseringstiltak som kan bedre ressursutnyttelsen i det offentlige og gi en bedre kvalitet for brukerne. Disse medlemmer er imidlertid svært usikre på om den foreslåtte omlegging vil kunne ha denne virkning.

På bakgrunn av ovennevnte argumenter vil disse medlemmer gå imot proposisjonen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti merker seg at den nye organisasjonen i hovedsak skal konsentrere seg om metodeutvikling, analyse, forskning, erfaringsspredning og rettleiding. SRVs virksomhet som er opplæring skal bygges ned og ressursene overføres til den nye organisasjonens prioriterte områder. Det tas sikte på å bygge ned opplæringsvolumet med N fra og med august 2001. Dette medlem er enig i den foreslåtte prioriteringen og hva som skal være satsningsområde. Dette medlem vil understreke at nedbygging av opplæringstilbudet må skje i nært samarbeid med fylkeskommunene (Oslo og Akershus) som har ansvaret for all videregående opplæring i Oslo og Akershus. Dette medlem mener at det blir galt om en allerede nå anslår hvor mye omfanget skal reduseres med uten at en har sikkerhet for at alternative tilbud finnes.

Komiteens tilråding

Komiteen viser for øvrig til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget godkjenner sammenslåing av voksenopplæringsinstitusjonene Norsk fjernundervisning, Norsk voksenpedagogisk forskningsinstitutt og Statens ressurs- og voksenopplæringscenter fra 1. januar 2001.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 7. juni 2000

Ranveig Frøiland
leder

Rune E. Kristiansen
ordfører og sekretær